

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Sectio secunda. Vtrum anima Christi prius extiterit, quam fuerit vnita
Verbo, vel an prius fuerit vnita Verbo, quam corpori.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

Virgilius. tur Vigilius li. 3. contra Eutych. in principio, vbi v-
August. titur illo testimonio Angeli, Quod ex te nascetur san-
 ctum. Et August. lib. contra sermonem Arianorum,
 c. 8. Vnus, inquit, Christus est, & Dei Filius semper natu-
 ra, & hominis filius, qui ex tempore assumptus est, non vt
Psal. 21. prius creatus, post assumeretur, sed vt ipsa assumptione
 crearetur. Et cap. 28. ad hoc propositum accommodat
 illud Psal. 21. De ventre matris meae Deus meus es tu,
 dicens, De ventre quippe matris eius, in quo hominem
 sumpsit, Deus eius est. Idem August. sermo. 58. de ver-
 bis Domini Adueniens, inquit, diuinitas in utero Vir-
 ginis Mariae auctoritate illa, qua in paradiso Adam de limo
 formauit, carnem sibi ex substantia ipsius Mariae fabrica-
 uit: quam pro salute nostra suscipiens, & sibi coadunans,
Fulgent. natus est Deus, & homo. Idem Fulgentius de fide ad
Damasc. Petrum c. 13. & sequentibus. Damasc. lib. 3. de fide
Bernard. cap. 12. & Bernardus hom. 4. in Missus est. Rupert. lib.
Rupert. 1. de operib. Spiritus sancti c. 9. Theophyl. super cap.
Theophyl. 9. Ioan. in fine.

Quarto arguitur ratione, primò à posteriori, seu
 ab inconuenienti: quia nisi hæc vnio facta esset in
 eodem momento, in quo humanitas facta est in
 utero Virginis, non concepit B. Virgo Deum, sed
Galat. 4. purum hominem, contra illud ad Galat. 4. Misi Deus
 filium suum factum ex muliere. Sequela manifesta est,
 quia si in eo momento non fuit humanitas in perso-
 na Verbi, necesse est, vt fuerit subsistens in propria
 creata persona, ergo conceptio terminata esset ad
 personam creatam, & nullo modo ad Deum: ergo
 non posset verè dici Deus conceptus ex Virgine, et-
 iam si postea humanitatem illius personæ assump-
 sisset. Sicut si tempore, quo Christus fuit mortuus, nō
 fuisset humanitas vnita Verbo, non potuisset Deus
 dici mortuus, etiam si post resurrectionem illā hu-
 manitatem assumpsisset. Et hac ratione vtuntur se-
Cyrl. re omnes Patres citati, & præsertim Cyrillus sæpe
Athana. illam inculcat in varijs operibus, quæ habentur in
 isto. Concilio Ephesi. & eam etiam tetigit Athanas.
 in serm. de sanctissima Deipara. Secunda ratio à prio-
 ri est, quoniam ita voluit Deus fieri, quia ita expe-
 diebat: cum enim assumpturus esset illam humani-
 tatem, & nullum esset impedimentum, nec desisset
 illi virtus ad perficiendum statim hoc mysterium,
 decuit vt statim sine ulla dilatione fieret. Hoc enim,
 & ad dignitatem, & perfectionem illius humanita-
 tis pertinebat, & ad perfectionem diuini operis: su-
 peruacaneum enim fuisset, vt prius illa humanitas
 existeret in proprio supposito, quod statim per v-
 nionem fuisset destruendum. Neque contra verita-
 tem hanc aliquid, vel ex auctoritate, vel ex ratione
 probabili obici potest.

Dico secundo, vnio animæ & corporis in Christo
 non fuit prius tempore facta, quam vnio totius hu-
 manitatis ad Verbum. Est æquæ certa ac præcedens,
 sequitur enim euidenter ex illa: quia humanitas ni-
 hil aliud est, quam totum quoddam ex vnione cor-
 poris & animæ resultans. Vnde in eodem momen-
 to incipit existere humanitas, quo fit vnio animæ
 & corporis: si ergo humanitas non prius exstitit, quā
 fuerit vnita Verbo, neque etiam vnio illarū partium.

SECTIO II.

*Vtrum anima Christi prius existerit, quam fuerit
 vnita Verbo: vel an prius fuerit vnita Verbo,
 quam corpori.*

Origenes. Origenes 2. Patriarch. ca. 6. docet animam Chri-
 sti à principio mundi fuisse creatam, sicut de o-
 mnibus animabus dixerat lib. 1. c. 7. an vero dixerit
 in illo principio fuisse vnitam Verbo prius quā cor-
 pori, D. Thomas hic artic. 3. nihil dicit.

D. Thom. Quidam verò putant, idem sensisse Origenem de
 vnione illius animæ, quod de creatione, hoc est, à
 principio simul fuisse creatam & vnitam. Quod de

A Origenes sentit Prateolus verb. Origenistæ. Alij exi-
 stimant asseruisse Origenem creationem illius ani-
 mæ, non vero vnionem ad Verbum antecessisse con-
 ceptionem ex Virgine, & cum carne cōiunctionem
 quia nec Hieronymus Episto. 61. ad Pamach. de er-
 roribus Origenis, hunc errorem illi attribuit, neq;
 Epiphani. in Epist. ad Ioan. Hierosol. quæ est 60. Hie-
 ron. neque in hæres. 64. Mihi duo vera esse viden-
 tur. Vnum est, Origenem asseruisse, animam Chri-
 sti, ob meritum, quod ante corpus habuerit, rece-
 pisse vnionem ad Verbum, quod notauit D. Thom.
 1. 2. 4. super ad Hebr. & aperte legitur in Origenes
 dicto ca. 6. vbi sic ait: Sed & vnum spiritum esse cū Deo,
 cui magis conuenit, quam huic anime (scilicet Christi)
 quia ita se Deo per dilectionem iunxit, vt cum eo vnus spiri-
 tus merito dicatur? Quod autem dilectionis perfectio, &
 meriti affectus sinceritas, hanc inseparabilem cum Deo fe-
 cerit vnitatem, ita vt non fortuita fuerit, nec cum persona
 acceptione anima assumptio, sed virtutum suarum ei me-
 rito delata, audi Prophetam ad eam dicentem. Dilexisti
 iustitiam, & odisti iniquitatem, propterea vnxit te Deus,
 Deus tuus oleo latitæ, &c. Dilectionis ergo merito vn-
 gitur anima Christi, id est, cum verbo Dei vnum efficiat,
 vt autem declaret, se loqui de hypostatice vnione,
 subdit. Quod autem, præ participibus, dixit, indicat,
 quia non gratia spiritus ei, sicut Prophetis data est, sed ip-
 sius Verbi Dei in ea substantialis merat plenitudo. Dein-
 de vero certum etiam videtur, Origenem censuisse,
 Christi animam fuisse Verbo vnitam, priusquā cor-
 pori infunderetur. Ita enim illi attribuit Hieron. A-
 pol. cont. Ruffin. lib. 2. Damasc. lib. 4. c. 26. Niceph. li.
 17. histo. ca. 18. Et ex citato capite id planè colligitur,
 vt iam dicam. An vero censuerit, prius tempore esse
 creatam, quam vnitam Verbo, vt ad meritum vnio-
 nis videtur esse necessarium, iuxta supra dicta, q. 2.
 art. 11. vel, non obstante merito, putauerit, à princi-
 pio suæ creationis fuisse vnitam Verbo, mihi incertum
 est. Si tamen attentè legatur, videtur hanc po-
 steriorem partem indicare: nam in principio ait, a-
 nimam illam ab initio creatura, & deinceps inseparabiliter
 atque indissociabiliter Verbo inhaesisse. Totū (inquit) to-
 tum recipiens, atque in eius lucem, splendorem, & ipsa cedens.
 Quibus verbis vnionem sine dubio hypostatice de-
 scribit, vt ex toto contextu facile constat. Et quia in-
 ferius dicit, ratione illius vnionis animæ ad Verbum,
 potuisse etiam carnem, media tali anima, Verbo v-
 niri, ita vt ratione illius, Iesus Christus Dei Filius, sa-
 pientia, & virtus appelleretur, & tamen illam animam
 vnionem dicit factam esse à principio creaturæ. Et in-
 fra ait per eiusmodi vnionem, factam esse illam ani-
 mam impeccabilem, semperque talem fuisse, quia
 semper ita vnita fuit Verbo.

Dico tamen primo, animam Christi Domini non
 prius tempore fuisse creatam, seu existentem, quam
 corpori vnitam. Hæc conclusio est de fide, primum
 quia in genere, de anima humana id de fide est, vt ex
 1. p. suppono, & eleganter probat contra Orig. Cy-
 ril. lib. 1. in Ioan. c. 9. & Nicepho. lib. 17. Hist. c. 28. re-
 fert Canonem V. Synodi, vbi hoc expresse defini-
 tur, non tantum in genere, sed etiam specialiter de
 anima Christi. Et in VI. Synodo, Act. 11. ad satis aper-
 tē docetur. Et à Leone Papa, Epist. 11. vbi contra Eu-
 tychem sic ait: Arbitror enim, talia proloquentem, hoc
 habere persuasum, quod anima quam Saluator assumpsit,
 prius in cælis sit commemorata, quam de Maria Virgine na-
 sceretur, eam quæ sibi Verbum in utero copularit: sed hoc
 catholica mentes, auresque non tolerant. Et infra subdit,
 hunc errorem damnatum esse in Origenes, & infra
 loquens de Christo, ait: Non alterius tamen nature e-
 rat eius caro, quam nostra, nec alio illi, quam ceteris homi-
 nibus, anima est inspirata principio. Idem bene confir-
 mat Damasc. lib. 4. de fide, c. 6. Ratio vero est, quam
 supra in litera D. Thom. explicuimus, quia anima
 cum sit forma corporis, natura sua postulat, vt in i-
 pso corpore, & informādo illud incipiat: anima ve-
 ro Chri-

ro Christi fuit vera anima, & eiusdem rationis cum alijs animab? humanis, ergo natura sua postulabat hunc modum inceptionis. Afferere autem ex speciali privilegio, & præter naturam fuisse antea creatam, quam corpori vnitam: & sine fundamento dicitur, quia nulla est autoritas, aut probabilis ratio ad hoc asserendum, & hæreticum est, quia repugnat communi sensui, traditioni, & definitioni Ecclesiæ, & modo loquendi Scripturæ, quæ eodem modo dicit, incepisse Christum ut hominem in utero, & ex utero Virginis, sicut alios homines.

Dico secundò, animam non prius tempore fuisse vnitam corpori, quam Verbo, neque è conuerso: atque adeò neque prius tempore extitisse, quam fuerit vnita Verbo. Est hæc conclusio aque certa ac præcedens, eisdem enim testimonijs, & definitionibus probatur, & euidenter sequitur ex illa, suppositis quæ dicta sunt sectione præcedenti: quia ibi ostensum est, partes humanitatis non prius fuisse inter se vnitas, quam tota humanitas fuerit vnita Verbo. Vnde sic, neque prius fuisse animam vnitam corpori, quam Verbo, quia non potuit humanitas vniri Verbo, quin eisdem vniretur anima. Rursus anima non prius tempore habuit existentiam, quam fuerit vnita, corpori, & composuerit humanitatem existentem, ergo nec prius habuit existentiam quàm vnionem ad Verbum. Ac denique neque prius habere potuit vnionem ad Verbum, quam ad corpus, cum sine existentia non potuerit habere vnionem ad Verbum, & nõ habuerit existentiam ante vnionem ad corpus. Hæc ergo tria simul tempore facta sunt, creatio seu existentia animæ, assumptio & coniunctio cum corpore.

SECTIO III.

Verum caro Christi prius fuerit concepta, quam assumpta, vel an prius fuerit assumpta, quam animæ vnita.

P Ræter hæreticos, qui posuerunt, carnem Christi prius fuisse conceptam, quam assumptam, quos sectione prima confutauimus: alij contraria via errarunt, asserentes illam carnem prius tempore fuisse assumptam, quam animæ vnitam. Quem errorem in antiquis hæreticis non inuenio, nisi fortasse illis tribuatur, qui animam rationalem Christo negarunt. Solum inuenio referri Caluinum hunc errorem asseruisse, ex Canisio libro tertio de Beata Maria, capite vicesimo secundo, ubi in his, quæ ex Ambrosio contra Caluinum obijcit, significat, eum ita sensisse: in verbis autem, quibus eius refert errorem, potius significat, eum docuisse carnem Christi aliquando fuisse cõceptam in utero Virginis seiunctam à Verbo. Vnde & Prætol. & alij recentiores, qui Caluini hæreses referunt, hanc præmittunt: cuius erroris nullum inuenio fundamentum.

Dico autem primò, Caro Christi, seu corpus Christi humanum non prius fuit conceptum, quam assumptum, nec prius assumptum, quam animæ vnitum. Loquor formaliter de carne, seu corpore humano, quia materia illa ex qua fuit formatum Christi corpus, sine dubio prius extitit in rerum natura, quam fuerit vnita Verbo, vel animæ Christi, ut per se constat: quia prius fuit vnita hypostasi Virginis, sub forma sanguinis eius. Conclusio ergo sic exposta est de fide definita, in V. Synod. apud Nicephor. suprâ, & expressè VI. Synod. Act. 11. in epistol. Sophronij, quæ in Act. 13. approbatur, & in Concil. Ephesi. can. 13. quibus locis dicitur, illam carnem simul fuisse carnem, & carnem Verbi, & Verbum non assumpsisse carnem, nisi animatam anima rationali. Et idem habetur in edicto fidei Iustiniani Imperatoris, & in Leone Papa dicta epist. 11. Opti-

A mè Damascenus libro tertio, capite 2. inquit: *Neque enim Deus Verbum præexistens seorsum carni vnitus est. Et infra. Carnem animam rationalem, atque intellectualem animatam condidit, & eius hypostasis factum est: ac proinde simul ut caro extitit, simul quoque Dei Verbi caro extitit, simul caro animata rationis atque intelligentie participans.* Idem Augustinus epistola tertia, Ambrosius de incarnatione. capite sexto & septimo. Theodoretus Dialog. 2. Ac denique optimè Fulgent. libro de incarnatione, capite tertio circa finem, Ipsa, inquit, accipio carnis, fuit conceptio virginalis: Et infra, *Nec caro sine Verbi Dei vnitione potuit aliquatenus, nullius viri coitu seminata, in intimo vulua virginalis innasce.* Non est igitur aliud quod interuallum temporis æstimandum inter conceptum carnis initium, & concipiendam maiestatis aduentum. Et libro de fide ad Petrum, capite 18. Firmissime tene & nullatenus dubites, &c.

Ratio verò est, quia carnis conceptio nihil aliud est, quam eius formatio, per quam fuit suis organis, & membris conformata, & disposita, ut apta esset ad animam rationalem suscipiendam: hæc autem caro non prius tempore existit perfectè, & vltimò disposita, quam vnitur animæ rationali: hoc enim naturale est tali corpori, & ita fit in conceptione cuiusunque hominis, quod vltima dispositio non antecedit tempore introductionem formæ, ergo ita factum est in Christo. Nam sine causa fingeretur aliqua præternaturalis mora seu temporis distantia inter perfectam conceptionem carnis, & introductionem animæ. Rursus illa caro non fuit prius imperfectè ut ita dicam concepta, quam fuerit perfectè formata, & disposita, ut nunc suppono ex dicendis infra quæstione tricesima tertia, ergo simpliciter, & absolute, nullo modo nec perfectè, nec imperfectè fuit prius concepta, quam vnita animæ: ergo nec potuit prius esse assumpta, quam animæ vnita, cum non potuerit prius esse assumpta, quam concepta. Neque è contrario potuit prius esse concepta, quam assumpta, cum non prius fuerit animata quam assumpta, & simul fuerit cõcepta & animata. Quin potius etiam si quis fingeret, illam carnem prius fuisse imperfectè conceptam, seu dispositam, quam fuerit perfectè disposita & animata, nullo modo deberet asserere, fuisse vnitam Verbo illo priori tempore, in quo imperfectè disponebatur, & nondum erat animata: quia nondum componebat humanitatem, neque erat corpus vere ac perfectè humanum, Verbum autem non prius tempore vnitum est alicui naturæ, quam humanitati. Quamquam illud suppositum falsum sit, ut dixi.

Dico secundò, Verbum assumendo corpus, simul tempore assumpsit omnes partes integrales corporis humani formales, non materiales. Quam partium distinctionem suppono ex Arist. libro 1. de generatione capite quinto, & ex illa facile declaratur tota conclusio: nam Verbum simul assumpsit totum corpus perfectum, & organicum, constans ex omnibus membris, seu partibus organicis, ergo has omnes partes simul assumpsit. Quod intelligendum est modo accommodato humanæ naturæ, id est, de partibus illis, quas homo requirit, prout est in statu suæ conceptionis perfectæ: sunt enim quædam partes, quæ postea acquiruntur, ut verbi gratia dentes, &c. quas habere in principio conceptionis esset monstruosum, & præternaturale, & has non assumpsit Verbum, sed postea, tempore accommodato. Et similiter non assumpsit principio partes organicas in perfecta quantitate, sed successu temporis acquisiuit, & assumpsit partes materiales, vsque ad quantitatem perfectam:

& hoc modo non assumpsit simul omnes materiales partes.